

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

تبیین اجمالی طرح «مرکز محلی همیاری خانواده»

موضوع: پیشگیری و درمان آسیب‌های اجتماعی با محوریت خانواده‌ها
طراح و مجری: شتابدهنده تخصصی همیار خانواده قرارگاه مردمی تحول اجتماعی

پیامبر اسلام (ص) می‌فرماید: «مَنْ أَصْبَحَ لَا يَهْتَمُّ بِأُمُورِ الْمُسْلِمِينَ فَلَيْسَ مِنْهُمْ وَ مَنْ سَمِعَ رَجُلًا ينادي يالْمُسْلِمِينَ! فَلَمْ يَجِبْهُ فَلَيْسَ بِمُسْلِمٍ؛ کسی که شب را به‌روز آورد و به امور مسلمانان رسیدگی نکند، پس از مسلمانان نیست و نیز هر که بشنود مردی از مسلمین فریادرسی می‌خواهد و به او پاسخ ندهد، از مسلمین نیست.»
مقام معظم رهبری مدظله‌العالی: «هر کشوری که در آن بنیان خانواده مستحکم باشد، بسیاری از مشکلات آن کشور، به خصوص مشکلات اخلاقی و معنوی آن به برکت خانواده سالم و مستحکم برطرف می‌شود، یا اصلاً به وجود نمی‌آید.»

طرح «مرکز محلی همیاری خانواده» با هدف پیشگیری و مقابله با آسیب‌های اجتماعی در مناطق محروم و حاشیه شهرها تدوین شده است. برای اجرای این طرح، پایگاهی به عنوان «مرکز محلی همیاری خانواده» در بستر اجتماعی یکی از مساجد یا مراکز فرهنگی محلی؛ یا خیریه و یا گروه جهادی و یا محافل خانوادگی فعال در محل یا سایر ظرفیت‌ها شکل می‌گیرد.

این مرکز محلی، ابتدا وضعیت کلی و ظرفیت و تهدیدهای خانواده‌های محل را به صورت دقیق شناسایی کرده، سپس با توجه به اطلاعاتی که از «سازمان‌های دولتی»، «نهادهای حمایتی»، «گروه‌های مردمی» و «بسترهای محلی» به دست می‌آید، خانواده‌های ساکن در محل را به سه بخش «خانواده‌های ایمن یا پایدار»، «خانواده‌های در معرض آسیب» و «خانواده‌های آسیب‌دیده» دسته‌بندی کرده و آموزش‌ها و خدمات «فرهنگی»، «اجتماعی» و «اقتصادی» را در دو بخش «همیاری عمومی» ویژه خانواده‌های ایمن و خانواده‌های در معرض آسیب، که تقریباً بیشتر ساکنین محل را شامل می‌شود، ارائه می‌دهد و آموزش و خدمات «همیاری متمرکز» را نیز برای خانواده‌های آسیب‌دیده ساکن در محل تقدیم می‌کند.

برنامه‌های همیاری عمومی با محوریت «مرکز محلی همیاری خانواده» و «سایر ظرفیت‌های همسو»، و «نقش‌آفرینی هدفمند حلقه‌های میانی» با رویکرد پیشگیرانه و در قالب کارگاه؛ کلاس؛ همایش؛ سخنرانی؛ نمایش فیلم و ... به گروه‌های هدف ارائه می‌گردد.

خدمات همیاری متمرکز نیز با محوریت «گروهی از فارغ‌التحصیلان حوزی و دانشگاهی و فعالان فرهنگی اجتماعی بومی و مستقر در محلات» پیش می‌رود. این همیاران بعد از گذراندن آموزش‌های ویژه به عنوان «همیار

خانواده» پذیرش شده و هریک در بازه زمانی یک‌ساله، تعداد ۵ الی ۱۵ خانواده آسیب‌دیده را تحت همیاری متمرکز خود قرار می‌دهند.

در واقع این همیاران به عنوان یک فرد داوطلبانه، دلسوز و متعهد، با بهره‌گیری از توانمندی‌های خود و آموزش‌های هدفمندی که پشت سر گذاشته، از طریق اجرای برنامه‌هایی همچون «ارتباط چهره به چهره»، «مشاوره و مددکاری عمومی»، «جلسات پرسش و پاسخ»، «ارتباط با سازمان‌های حمایتی؛ خیرین و کارفرمایان»، «استفاده از ظرفیت بستگان و خانواده‌های ایمن» و «سایر حلقه میانی»، «ارجاع موارد خاص به اساتید و مشاوران متخصص» و ... آموزش‌ها و خدمات مورد نظر را به گروه‌های هدف ارائه می‌دهند.

در فرایند اجرای طرح اطلاعات «اجتماعی»، «اقتصادی» و «فرهنگی» هر خانواده به صورت هدفمند پایش شده و به همراه تمامی خدماتی که با هدف شکوفاسازی استعدادها و توانمندسازی و رفع آسیب‌ها به خانواده ارائه شده، توسط همیار در «نرم‌افزار جبهه» با قابلیت آنلاین و افلاین بارگذاری می‌گردد.

سپس هر خانواده با توجه به اطلاعات به دست آمده در سه بخش اجتماعی؛ اقتصادی و فرهنگی و بر اساس نماگرهای دقیقی سطح‌بندی شده و ظرفیت‌ها و آسیب‌های هر خانواده نیز با توجه به این نماگرها مشخص می‌گردد.

در مرحله بعد تقویم همیاری هر خانواده؛ توسط همیار با نگاه به مهارت و میزان توانمندی خود و سایر ظرفیت‌های محلی و استانی و ملی که وجود دارد؛ تکمیل می‌گردد و برنامه همیاری هر عضو از خانواده بر اساس همین تقویم پیش می‌رود. برخی از خانواده‌های آسیب‌دیده که پیچیدگی و مشکلات زیادی داشته باشند؛ نیز به کمیسیون‌های «فرهنگی»، «اجتماعی» یا «اقتصادی» ارجاع داده می‌شود و در این کمیسیون‌ها با حضور اساتید توانمند و مسولین نهادهای مرتبط و فعالان محلی و خود همیار تصمیم‌گیری شده و تقسیم کار صورت می‌گیرد.

در پایان طرح نیز یک بار دیگر وضعیت خانواده‌ها سطح‌بندی شده و هر خانواده بر اساس میزان توانمندی در یکی از ردیف‌های سه گانه فوق دسته‌بندی می‌شود.

حدود ۸۰ ساعت برنامه آموزشی برای همیاران خانواده در نظر گرفته شده که ۴۰ ساعت آن پیش از آغاز فعالیت همیاری خانواده و ۴۰ ساعت نیز ضمن اجرای طرح به صورت حضوری و مجازی ارائه می‌گردد.